Child Safe Organisations
National Principles

ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨਾ:

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬਾਤੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿਚ ਸੱਟ, ਸਰੀਰਕ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ, ਹਾਣੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ, ਅਣਗਹਿਲੀ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਬਦਸਲੂਕੀ, ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਹੋਣਾ। ਉਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਟਾਫ ਜਾਂ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ।

ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ ਉਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ **ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ** ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾ ਉਪਕਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਇਸ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ। (ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ)
- ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਣ ਹੋਣਾ।
- ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ।

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੌਮੀ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਉਪਕਰਣ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ, ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਤਜਰਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਈ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ **ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵੈ**-ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਟੂਲ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਟੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਫੀਡਬੈਕ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਨੋਟ ਕਰੋ: ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਸਵੈਸੇਵਕ ਹੋ, ਜੋ ਕਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।)

ਇਸ ਟੂਲ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦਸ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਗਠਨ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

©ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ 2018

ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ:

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ।
2. ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਹਮੇਸ਼ਾ', 'ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ', 'ਕਈ ਵਾਰ', 'ਕਦੇ ਨਹੀਂ' ਜਾਂ 'ਕਦੇ ਨਹੀਂ' ਸਕੇਲ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਪੀਚ ਬੱਬਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਟਿੱਪਣੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹੀ ਕੇਸ ਹੈ।
3. ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ 'ਹੋਰ' 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।
4. ਸਾਰੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਅਤੇ 2 ਪੜਾਅ ਹਨ।
5. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਲਈ ਸਕੇਲ ਕਾਲਮ ਭਰ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਤੇ ਜਾਓ।
6. ਉਹਨਾਂ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ 'ਬਹੁਤ ਘੱਟ' 'ਕਦੇ ਨਹੀਂ' ਜਾਂ 'ਹੋਰ' ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਅਗਲੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਕਦੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਅਗਲੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਵਧੀਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕਦਮ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਕੌਣ ਲਵੇਗਾ।
7. ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਿਰਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੋ।

ਇਸ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਾਰ ਸੱਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ, ਸੁਝਾਈਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਤਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹਰੇਕ ਸਾਈਟ ਲਈ ਇਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਸਾਈਟ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਸਿਧਾਂਤ 1: ਬਾਲ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤ ਤਦਰਸਤੀ ਸੰਸਥਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਸ਼ਾਸਨ ਅਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਦੀ ਹ।

1) ਸੰਸਥਾ ਦੇ **ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ** ਦੇ ਮਾਡਲ ਵਿਚ ਵਿੱਚ ਆਗੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਆਗੂ :

- ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ।
- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਜਨਤਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਬਣਾਓ।
- ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖੋ।
- ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ।
- ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣਾ।
- ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ, ਗੈਰ-ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

2) ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ **ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ** ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ:

- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀਆਂ ਹਰ ਰੋਜ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ?
- ਕੁੱਝ ਨਾਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
- ਸਾਰਾ ਸਟਾਫ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 1, ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਐਕਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੂਚਕ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।

ਸਿਧਾਂਤ 2: ਬਚਿਆਂ ਅਤ ਨਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਬਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹ|

3) ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ **ਲੈਣ** ਵਿਚ **ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ|**

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਵੇਂ ਲੈਣੀ ਹੈ|
- ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਦੇਣ ਲਈ ਮੌਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁੱਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ|

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

4) ਸੰਸਥਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ **ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ|**

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ:

- ਸੁਣੋ ਕਿ ਬੱਚੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
- ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ ਬੱਚੇ ਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੌਖਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ|
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰੋ|
- ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ ਉਮਰ ਯੋਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗੇਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਣ|

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੈਮੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹਵਾਲਾ 2 ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ|

ਸਿਧਾਂਤ 3: ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਨੂੰ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤ ਤਦਰਸਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਅਤ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹ।

5) ਸੰਸਥਾ **ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ** ਬਾਰੇ **ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੀ** ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸੰਸਥਾ:

- ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੱਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੈਬਸਾਈਟ, ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ, ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਨ।
- ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੀ ਅਤੇ ਸੀ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੁਮਦਾਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

6) ਸੰਸਥਾ **ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ** ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ਸਰਗਰਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਮਦਾਇਆਂ ਤੋਂ ਸੰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ, ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੀਡਬੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।
- ਪਹੁੰਚਣਯੋਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫੀਡਬੈਕ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ–ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ।
- ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 3, ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੂਚਕ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।

ਸਿਧਾਂਤ 4: ਨੀਤੀ ਅਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆਂ ਹ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਰਰਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹ|

7) ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, **ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ** ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ|

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਰਗਰਮੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੈ|

- ਇਹ ਐਬਓਰੀਜ਼ਨਲ ਅਤੇ ਟੋਰੈਸ ਸਟ੍ਰੇਟ ਟਾਪੂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕ ਹਨ|
- ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕ|
- ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ|
- ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ?
- ਲੈਸਬੀਅਨ, ਗੇ, ਬਾਇਸੈਕਸੁਅਲ, ਟ੍ਰਾਂਸਜੈਂਡਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕ|

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

8) ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਵੱਖ-**ਵੱਖ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ** ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਸਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ|

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ:

- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿਓ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ|
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ|
- ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ|
- ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ|
- ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ|

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 4, ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੂਚਕ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ|

ਸਿਧਾਂਤ 5: ਬਚਿਆਂ ਅਤ ਨਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਅਤ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਢਕਵੇਂ ਅਤ ਸਮਰਥ ਹਦੇ ਹਨ|

9) ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ **ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।** **ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?** • ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਲਈ ਵਿਗਿਆਪਨ, ਰੈਫਰੀ ਚੈਕਾਂ, ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਪ੍ਰੀ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। • ਸੰਸਥਾ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪਿਛੋਕੜ / ਬੱਚਿਆਂ / ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। • ਸੰਸਥਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ, ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। • ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੈਨਲ ਦੇ ਇੰਟਰਵਿਊ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸ਼ਾਰਟ-ਲਿਸਟਿੰਗ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਚੈਕ-ਅੱਪ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। • ਜੇਕਰ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ,ਤਾਂ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਬੱਚੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸੁਮਦਾਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	☐ ਹਮੇਸ਼ਾ ☐ ਜਿਆਦਾਤਰ ☐ ਕਦੇ ਕਦੇ ☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)* ਟਿੱਪਣੀ: ....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ
....	....	....
....	....	....
....	....	....

10) ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ **ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੀ** ਹੈ। **ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?** **ਸੰਸਥਾ** • ਇੰਡਕੱਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। • ਨਿਯਮਤ ਸਿਖਲਾਈ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਦੀ ਹੈ। • ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। • ਸਰਗਰਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। • ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਕਿ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਬੈਠਕ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਮੂਲ ਤੱਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। • ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ।	☐ ਹਮੇਸ਼ਾ ☐ ਜਿਆਦਾਤਰ ☐ ਕਦੇ ਕਦੇ ☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)* ਟਿੱਪਣੀ: ....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 5, ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੂਚਕ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।

ਸਿਧਾਂਤ 6: ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

11) ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ **ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ** ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ **ਲਈ ਯੋਗ** ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਖਰਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਆਸਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਲ-ਦੋਸਤਾਨਾ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
- ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।
- ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੀਡਬੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਚਿੱਤ ਹੋਵੇ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

12) **ਸੰਸਥਾ ਸਭ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।** ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
- ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਲਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣ ਤੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।
- ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਉਹ ਸਿਸਟਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਦੇ ਕਈ ਰਸਤੇ ਹਨ।
- ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਹੈ।
- ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਫੀਡਬੈਕ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 6 ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੂਚਕ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ

ਸਿਧਾਂਤ 7: ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤ ਵਾਲਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਿਖਿਆ ਅਤ ਸਿਖਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਬਚਿਆਂ ਅਤ ਨਜਵਾਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗਿਆਨ, ਹਨਰ ਅਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹ।

13) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ **ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ** ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ :

- ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ
- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿਚ ਜੋਖਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
- ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ
- ਬੱਚੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਵੇ
- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਸਮੇਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ
- ਸਿਖਲਾਈ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਇੱਕਸਾਰ, ਸਾਦਾ, ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨ ਹੋਣ

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

14) ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ **ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ** ਹਨ ਤਾਂ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ:

- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ
- ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਦੇਖੋ ਸਿਧਾਂਤ 6)
- ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 7 ਵੇਖੋ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇਖੋ।

ਸਿਧਾਂਤ 8: ਭੌਤਿਕ ਅਤ ਔਨਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤ ਤਦਰਸਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤ ਨਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਸਾਨ ਪਹਚਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹ|

15) ਸੰਸਥਾ ਦੀ **ਜੋਖਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਰਣਨੀਤੀ** ਸਰੀਰਕ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ|

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜੋਖਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਰਣਨੀਤੀ:

- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ, ਅਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ |
- ਪੀਅਰ-ਟੂ-ਪੀਅਰ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੇਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ |
- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਵਧੇ ਹੋਏ ਜੋਖਮਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜੋਖਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਬੱਚੇ
- ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸਵੈਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ |

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

16) ਸੰਸਥਾ ਦੀ **ਜੋਖਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਰਣਨੀਤੀ** ਐਡਰੇਸ ਕਰਦੀ ਹੈ|
ਆਨਲਾਈਨ ਖਤਰੇ

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਆਨਲਾਈਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜੋਖਮਭਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਣਨੀਤੀ|

- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ, ਅਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ |
- ਪੀਅਰ-ਟੂ-ਪੀਅਰ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੇਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ|
- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਵਧੇ ਹੋਏ ਜੋਖਮਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜੋਖਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਬੱਚੇ
- ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸਵੈਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ |

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 8 ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਐਕਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਲਈ ਮਦਦ ਲਈ ਸੂਚਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ|

ਸਿਧਾਂਤ 9: ਕਮੀ ਬਾਲ ਸੁਰਖਿਅਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹ|

17) ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਲਈ **ਸੁਰੱਖਿਅਤ** ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ **ਸਮੀਖਿਆ** ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ|

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

18) ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ **ਇਸਤੇਮਾਲ** ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਮੌਕੇ, ਮੀਟਿੰਗ, ਫੋਰਮ, ਯੋਜਨਾਬੰਦ ਦਿਨ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ|
- ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਫੀਡਬੈਕ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ।
- ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ|
- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਫੀਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ|

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ 9 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿਰਿਆ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਰੈਫਰ ਕਰੋ।

ਸਿਧਾਂਤ 10: ਸੰਸਥਾ ਬਚਿਆਂ ਅਤ ਨਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਸੁਰਖਿਅਤ ਹ ਇਸ ਬਾਬਤ ਨੀਤੀ ਅਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼।

19) ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ **ਪਹੁੰਚਯੋਗ** ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਆਸਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।
- ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਲ-ਦੋਸਤਾਨਾ ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
- ਸਮੱਗਰੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਅਤੇ ਡਾਉਨਲੋਡ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੀਡਬੈਕ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।
- ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮੱਗਰੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ, ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

20) ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀਆਂ **ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ** ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕੀ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ।
- ਬੱਚਿਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ।
- ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸਵੈਸੇਵੀ ਭਰਤੀ, ਚੱਲ ਰਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ।
- ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਔਨਲਾਈਨ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ।
- ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ।
- ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਕੋਡ ਆਫ ਕੰਡਕਟ ਸਮੇਤ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

☐ ਹਮੇਸ਼ਾ
☐ ਜਿਆਦਾਤਰ
☐ ਕਦੇ ਕਦੇ
☐ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ
☐ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
☐ ਹੋਰ *(ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਗੈਰ ਯਕੀਨੀ)*

ਟਿੱਪਣੀ:

....
....
....

ਅਗਲਾ ਕਦਮ:	ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ:	ਇਹ ਕਦੋਂ:
....	....	....
....	....	....
....	....	....

ਪਿੱਛੇ ਜਾਓ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੋ, ਬਿਆਨਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ 'ਕਦੇ ਨਹੀਂ,' ਜਾਂ 'ਹੋਰ' ਚੁਣਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਅਗਲੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਕਦੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।
ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਿਰਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।